

Viltskadebarometern

2009

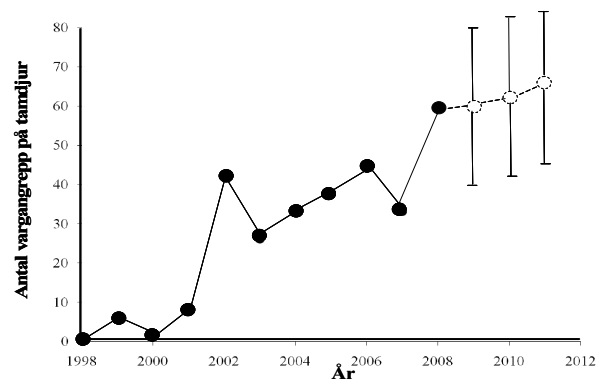
Inledning

Prognoser för utvecklingen av viltskador av olika slag kan, om de är tillförlitliga, användas av både myndigheter, intressegrupper och enskilda personer, som ett underlag för att diskutera hur, när och var olika förebyggande åtgärder kan användas. Viltskadecenter arbetar med skador som orsakas av fredade viltarter och presenterar här en prognos av utvecklingen av rovdjursskador på tamdjur. Prognosen gäller rovdjursangrepp på får och nöt. En prognos för rovdjursskador på renar är svår att göra eftersom ersättningssystemet för rovdjursangripna renar inte grundas på dokumenterade rovdjursangrepp utan rovdjursförekomst.

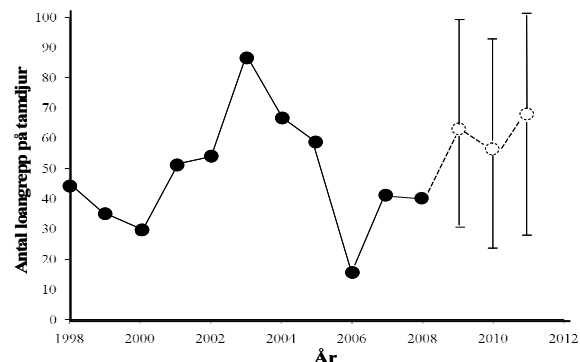
Syftet med Viltskadebarometern är att varje år publicera prognoser för rovdjursskador på tamdjur, utom ren under den kommande treårsperioden.

Kommentarer till prognoserna

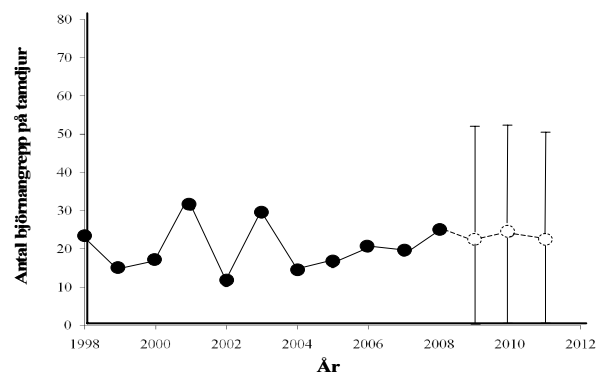
I statistiska sammanhang är antalet rovdjursangrepp på tamdjur i Sverige mycket litet. En tidsserie om 11 år är också i minsta laget för att säga något om framtiden. Det gör att prognoserna blir känsliga för slumpmässiga variationer, som t ex särskilt skadegörande rovdjursindivider. Tidigare år har enstaka rovdjursindivider stått för en oproportionerligt stor andel av angreppen. Detta kommer att hända även i framtiden, men det är mycket svårt att förutsäga när och var i Sverige de kommer att dyka upp. De år de gör det kommer prognoserna för de aktuella länen att bli helt felaktiga.

Antal dokumenterade vargangrepp på tamdjur utom ren 1998-2008 och en prognos för det uppskattade antalet vargangrepp på tamdjur 2009, 2010 och 2011.

Antal dokumenterade loangrepp på tamdjur utom ren 1998-2008 och en prognos för det uppskattade antalet loangrepp på tamdjur 2009, 2010 och 2011.

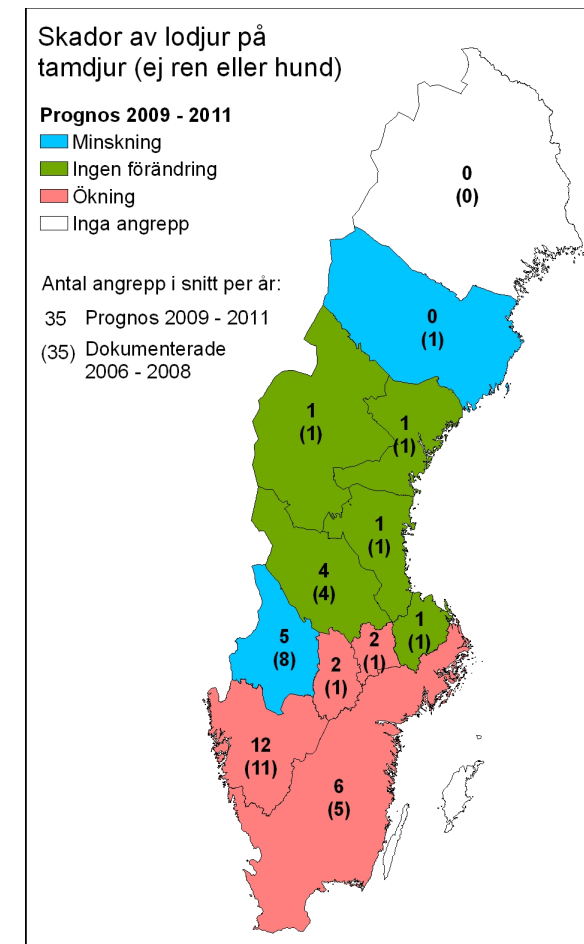
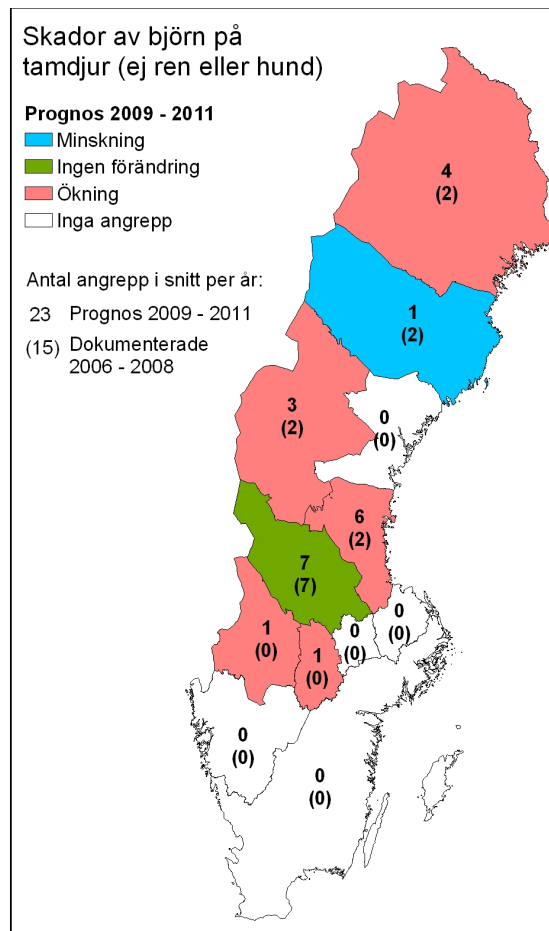
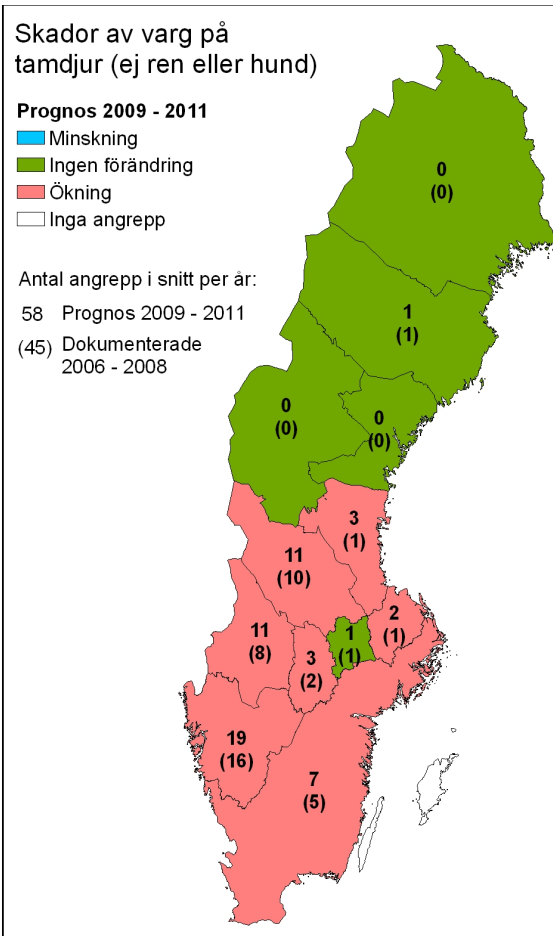
Antal dokumenterade björnangrepp på tamdjur utom ren 1998-2007 och en prognos för det uppskattade antalet björnangrepp på tamdjur 2009, 2010 och 2011.

Metod

Rovdjursskador på tamdjur i Sverige har besiktigats sedan 1997. Vi har använt antalet besiktigade rovdjursangrepp på tamdjur i Sverige 1998-2008 som underlag och med hjälp av statistiska beräkningar gjort en prognos för utvecklingen av antal angrepp för åren 2009, 2010 och 2011. Prognoserna har tagits fram för hela Sverige, och, så långt det varit möjligt, även för de enskilda länen. Antalet angrepp i några län har emellertid varit så få att det varit omöjligt att ställa någon prognos. Kombinationen av relativt få angrepp och små län (ytmassigt) ligger till grund för att vi slagit ihop flera län i Götaland för att öka det statistiska underlaget. I takt med att vi får längre tidsserier kommer vi att kunna dela upp prognosen för de enskilda länen även i Götaland. Vi kommer även att kunna ta hänsyn till fler faktorer, vilket sannolikt bidrar till att kvaliteten på de framtida prognoserna blir allt bättre. Det uppskattade antalet angrepp anges i graferna med ett konfidensintervall för vart och ett av åren som visar att med 95 % sannolikhet kommer antalet angrepp hamna inom intervallet. Eftersom dataunderlaget idag är så begränsat på regional nivå har vi valt att använda en modell för att förutsäga antalet angrepp i Sverige som helhet och en annan för att förutsäga antalet angrepp i respektive region. Förutsägelsen för hela landet bygger på ett större underlag blir denna förutsägelse mer säker. Att vi använder olika modeller gör dock att totalsumman av antalet angrepp på kartorna inte nödvändigtvis stämmer överens med totalsumman i figurerna.

Grimsö Forskningsstation
730 91 Riddarhyttan
Telefon: 0581 - 920 70
Fax: 0581-69 73 10

Vargstammen i Sverige har ökat stadigt under perioden 1998-2008. Antalet vargangrepp på tamdjur visar också på en ökande trend under perioden. Det mesta tyder på att vargstammen kommer att fortsätta att växa i såväl antal som utbredning under de kommande åren. Därmed kommer sannolikt även antalet vargangrepp på tamdjur att öka. Under de tre kommande åren (2009-2011) kan vi förvänta oss 50-60 vargangrepp på tamdjur per år. Antalet angrepp kommer framförallt att öka i Götaland där tamdjurstätheten är betydligt högre än längre norrut i Sverige.

Björnstammen har ökat i både antal och utbredning sedan 1998. Antalet björngrepp på tamdjur varierar förhållandevis mycket mellan åren, men håller sig vanligen mellan 10 och 30 angrepp per år. De år då antalet angrepp har varit som högst har enstaka björnindivider stått för en oproportionerligt stor andel av angreppen. Om användningen av förebyggande åtgärder framöver följer samma trend som tidigare, kommer antalet björngrepp på tamdjur troligen att ligga på ungefär samma nivå som idag, även om antalet björnar ökar. Den geografiska fördelningen av angreppen kommer dock troligen att förändras så att det blir något färre angrepp i västra Norrland och något fler angrepp i öster samt längre söderut i Värmland och Örebro. Vi kan förvänta oss att det genomsnittliga antalet angrepp 2009-2011 kommer att ligga på omkring 20 per år.

I de norra 2/3 delarna av landet har antalet lodjur varit oförändrat eller ökat något under de senaste åren. Även medan antalet lodjur i södra Sverige har ökat. Att det totala antalet lodjursangrepp på tamdjur inte har ökat under samma period beror dels på effektivare användning av förebyggande åtgärder och dels på att lodjuren framförallt etablerat sig i tamdjursfattiga områden. Under de närmaste 3 åren är prognosen att antalet lodjursangrepp på tamdjur i Sverige kommer att ligga på omkring 60 angrepp per år. Antalet lodjur i Götaland kommer sannolikt att fortsätta öka, vilket leder till fler angrepp i framförallt Västra Götaland.